

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання науково-методичної
ради Тернопільського ОКІППО
від 14 травня 2026 р. № 3

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Тернопільського ОКІППО
Олександр ПЕТРОВСЬКИЙ
14 травня 2026 р.

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
вчителів загальної середньої освіти**

**«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ:
ПРАКТИЧНИЙ КЕЙС FORMA»**

Розробник(и): Когут Ольга Іванівна, заступник директора з науково-педагогічної, навчальної роботи та ІКТ Тернопільського ОКІППО, кандидат філологічних наук, доцент.

Іванюк Тетяна Георгіївна, методист, в. о. завідувача відділу методики навчальних предметів природничо-математичного циклу, технологій та фізичної культури Тернопільського ОКІППО.

Демида Ольга Романівна, методист відділу освітнього адміністрування, методики навчальних предметів суспільно-гуманітарного та естетичного циклів ТОКІППО.

Напрямок підвищення кваліфікації: FormA: як інтегрувати формувальне оцінювання в освітню практику.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «FormA: як інтегрувати формувальне оцінювання в освітню практику» (наказ МОН від 08.05.2026 року № 753).

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року

Рецензенти:

Корицька Галина Романівна, доцент, кандидат філологічних наук ТОКІППО,

Кондирєва Майя Миколаївна, методист відділу методики навчальних предметів суспільно-гуманітарного та естетичного циклів ТОКІППО

Особа (особи), які виконують програму:

Демида Ольга Романівна, методист відділу освітнього адміністрування, методики навчальних предметів суспільно-гуманітарного та естетичного циклів ТОКІППО,

Іванюк Тетяна Георгіївна, методист, в.о. завідувача відділу методики навчальних предметів природничо-математичного циклу, технологій та фізичної культури ТОКІППО

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми:

У контексті реалізації компетентнісного підходу та впровадження реформ Нової української школи актуалізується потреба в оновленні підходів до оцінювання результатів навчання. Формувальне оцінювання є дієвим інструментом підвищення якості освіти. Його основа — якісний зворотний зв'язок, активне залучення учнів до навчання та розвиток їхньої саморегуляції.

Проте в закладах освіти формувальне оцінювання часто впроваджують безсистемно. Через це виникає потреба сформулювати цілісне уявлення про його принципи та інструменти.

Актуальність Програми зумовлена необхідністю підготовки педагогів до реалізації змін у філософії та системі оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до концепції «Нова українська школа». Опанування новітніх практик, технологій, форм і методів оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечить зростання компетентності педагогів у розбудові індивідуального інструментарію підтримки навчання.

Учасники навчатимуться застосовувати Каталог FormA для планування уроків, навчальних діяльностей і освітніх модулів із вбудованими елементами формувального оцінювання, добирати відповідні стратегії оцінювання залежно від навчальних цілей і контексту, а також інтегрувати оцінювання в щоденну педагогічну практику як інструмент підтримки навчання. Навчання за Програмою передбачає тренінги, інтерактивні обговорення та практичні завдання, які допоможуть педагогам набути досвіду використання інструментів формувального оцінювання та адаптувати їх до власного освітнього середовища.

У процесі навчання слухачі поступово ознайомлюються з матеріалами модулів, виконують практичні завдання та складають короткі тести, що допомагає впевнитися у розумінні змісту та здатності застосовувати його на практиці. Значна увага приділяється опрацюванню інструментів формувального оцінювання, їх добору відповідно до навчальних цілей і вбудовуванню в різні етапи уроку.

Ефективність курсу визначається його практичною спрямованістю: він дозволяє педагогам системно інтегрувати формувальне оцінювання у власну практику, що підвищує якість викладання та сприяє кращим освітнім результатам учнів.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Використання каталогу FormA є невід'ємною складовою реалізації Програми.

Ключові особливості реалізації програми:

- ✓ **практико-орієнтований підхід:** навчання побудоване на реальних кейсах, що дозволяє педагогам системно інтегрувати формувальне оцінювання у власну практику;
- ✓ **цифровізація оцінювання:** освітній процес базується на використанні інструментів каталогу FormA, який виступає єдиним репозиторієм верифікованих технік формувального оцінювання;
- ✓ **гнучкість та персоналізація:** каталог FormA дозволяє вчителю оперативно підбирати інструменти оцінювання під конкретні освітні цілі, рівень класу та специфіку предмета;
- ✓ **моніторинг результатів:** реалізація програми забезпечує підвищення якості викладання та прямий вплив на покращення індивідуальних освітніх результатів учнів.

До викладання за Програмою залучені тренери, які пройшли попередню підготовку з питань використання каталогу FormA та мають практичний досвід впровадження формувального оцінювання в освітній процес.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, заочна, дистанційна). Освітній процес за Програмою передбачає поєднання синхронних інтерактивних занять (очно або дистанційно) та індивідуальної роботи учасників, зокрема з використанням онлайн-платформи. Також індивідуальна робота слухачів передбачає виконання практичних завдань, вправ та тестів, спрямованих на закріплення матеріалу та перенесення його в практичну площину. Завдання можуть виконуватися з використанням онлайн- або офлайн-інструментів, що забезпечують можливість самостійного темпу роботи, рефлексії та отримання зворотного зв'язку.

Інтерактивні заняття об'єднують лекційне представлення матеріалу та практичне застосування інструментів формувального оцінювання і можуть проводитися в очному або онлайн-форматі через:

- семінари, вебінари та онлайн-лекції;
- віртуальні практичні заняття (вправи та розбір кейсів у реальному часі, колективна робота над виконанням завдань);
- групові тематичні дискусії з використанням інтерактивних інструментів;
- взаємодію в онлайн-форматі з використанням цифрових сервісів для спільної роботи;
- очні заняття в навчальній аудиторії.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності вчителів у сфері контрольної-оцінювальної діяльності шляхом формування стійких умінь та практичних навичок системної інтеграції інструментів формувального оцінювання в сучасний освітній процес. Опанування методичного потенціалу каталогу інструментів формувального оцінювання FormA як цифрового/методичного ресурсу для персоналізації навчання, оперативного моніторингу навчального поступу учнів, забезпечення зворотного зв'язку та якісного трансформаційного впливу на загальні освітні результати.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити з основними підходами до формувального оцінювання та концепцією оцінювання як навчання;
- проаналізувати потенціал формувального оцінювання для підтримки навчання та розвитку учнів;
- ознайомити з каталогом FormA для планування та організації освітнього процесу;
- розвинути вміння добирати та застосовувати інструменти формувального оцінювання відповідно до навчальних цілей і етапів уроку;
- розвинути вміння щодо надання зворотного зв'язку, організації та проведення самооцінювання та взаємооцінювання учнів;
- розробити приклади навчальної діяльності з інтеграцією інструментів формувального оцінювання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225):

- ✓ оцінювально-аналітична компетентність (Г3);
- ✓ прогностична компетентність (Г1);
- ✓ інформаційно-цифрова компетентність (А3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) вміння щодо:

- сутності формувального та підсумкового оцінювання та їх відмінностей;
- концепції оцінювання як навчання та можливостей її реалізації в освітньому процесі;
- потенціалу формувального оцінювання для підтримки навчання та розвитку учнів;
- структури та ключових компонентів каталогу інструментів FormA;

- добору та застосування інструментів і стратегій формувального оцінювання відповідно до навчальних цілей і етапів уроку;
- надання конструктивного зворотного зв'язку, організації самооцінювання та взаємооцінювання учнів;
- розроблення прикладів навчальної діяльності з інтеграцією інструментів формувального оцінювання;
- аналізу культури оцінювання у шкільному контексті.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Поточний контроль: відвідування лекцій, виконання практичних вправ під час навчання, участь у дискусіях, робота в малих групах.

Підсумковий контроль: виконання підсумкового тесту.

Система та критерії оцінювання результатів навчання базуються на компетентнісному підході.

Для успішної реалізації Програми передбачається участь в очних або онлайн-зустрічах, зокрема з використанням онлайн-платформи FormaA (орієнтовано не менше 75 %), проходження підсумкового тестування із результатом не нижче 60 %, підготовка та презентація індивідуального навчального завдання, а також надання відгуку щонайменше на одну роботу колег.

Такий підхід спрямований на поєднання самостійного опрацювання матеріалу з активною взаємодією учасників і підтримкою з боку тренерів, що забезпечує можливість практичного застосування інструментів формувального оцінювання та їх інтеграції у власну педагогічну діяльність.

Документ про підвищення кваліфікації: за результатами виконання Програми суб'єкт підвищення кваліфікації визначає вид документа (сертифікат із зазначенням теми, обсягу (30 годин / 1 кредит ЄКТС) та переліку набутих компетентностей.), що буде виданий слухачам.

Вартість надання освітньої послуги: 450 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3 модулів та взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест. Запитання розроблені так, щоб перевірити не лише знання теорії, а й розуміння практичного застосування формувального оцінювання в НУШ.

Проведення контролю здійснюється шляхом поточного аналізу досягнення результатів навчання педагогічного працівника під час практичних занять, оцінювання якості виконання завдань самостійної роботи та аналізу

самооцінювання, складання підсумкового тестування та отримання не менше 60% правильних відповідей під час їх виконання. Інструменти оцінювання: тестові завдання за темами модулів – запитання, завдання, практичні кейси для вимірювання сформованих компетентностей.

Самостійна робота передбачає для слухача курсів:

- ознайомлення та роботу із каталогом FormA на онлайн-платформі, матеріалами модулів, виконання практичних завдань, що дозволить впевнитися у розумінні змісту формувального оцінювання та здатності застосовувати його на практиці;
- розробку дидактичних матеріалів. створення власних карток самооцінювання, чек-листів, шаблонів «вихідних квитків» та інструментів рефлексії для предмета, який викладаєте;
- опрацювання прикладів ефективного, підтримувального зворотного зв'язку (письмового та усного) для типових навчальних ситуацій;
- формування методичного кейса. Інтеграція розроблених інструментів формувального оцінювання у структуру власного плану-конспекту уроку (навчальне завдання).

Саморефлексія. Заповнення вихідної анкети-відгуку щодо результативності навчання на курсі та планування подальшого професійного розвитку.

Підсумкові заходи формуються з практичних завдань:

Опрацювання навчальних матеріалів та розроблення плану індивідуального навчального завдання здійснюються в межах годин самостійної роботи слухачів.

Контрольні заходи реалізуються тренерами через: консультування слухачів, надання коментарів та корегування роботи під час створення плану індивідуального навчального завдання, аналізу відгуків на роботу колег тощо.

Завершальним елементом навчання є індивідуальне навчальне завдання, підготовка якого відбувається за супроводу тренерів. Також передбачене взаємооцінювання робіт, що сприяє розвитку вміння надавати конструктивний зворотний зв'язок і формує досвід участі у культурі оцінювання.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: **6** — лекційні заняття, **15** — практична робота, **5** — самостійна робота, **4** — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього

Організаційне заняття	-	1	1	-	2
МОДУЛЬ 1. ОЦІНЮВАННЯ ЯК НАВЧАННЯ					
Тема 1.1. Сутність формувального та підсумкового оцінювання	1	3	-	-	4
Тема 1.2. Роль оцінювання як навчання в освітньому процесі	1	1	1	1	4
Разом за модулем 1	2	4	1	1	8
МОДУЛЬ 2. КАТАЛОГ ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ FORMA					
Тема 2.1. Структура та зміст каталогу інструментів формувального оцінювання FormA	1	1	-	-	2
Тема 2.2. Використання інструментів формувального оцінювання в освітньому процесі	1	3	1	1	6
Разом за модулем 2	2	4	1	1	8
МОДУЛЬ 3. КУЛЬТУРА ОЦІНЮВАННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ					
Тема 3.1. Роль учня/учениці в процесі формувального оцінювання	1	1	-	1	3
Тема 3.2. Творення культури оцінювання (формувального) в закладі освіти	-	4	2	1	7
Разом за модулем 3	1	5	2	2	10
ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ	1	1	-	-	2
Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання каталогу FormA в освітній практиці	1	1	-	-	2
Усього	6	15	5	4	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття.

Огляд курсу, правила та вимоги участі в навчанні. Ознайомлення з платформою, на якій розташовано каталог FormA. Актуалізація базового досвіду слухачів, виявлення їхніх очікувань та ознайомлення з регламентом курсу.

Завдання 1. Інтерактивна вправа «Хмара очікувань»

Зміст завдання: Слухачі за допомогою онлайн-дошки (наприклад, Padlet або Jamboard) пишуть 3 свої головні запити до теми «Формувальне оцінювання» та культури оцінювання в закладі освіти.

Завдання 2. Експрес-діагностика «Мій профіль оцінювача»

Зміст завдання: Коротка анкета або голосування (через Mentimeter/Google Форми) з метою визначити, які методи оцінювання слухачі використовують частіше — традиційні підсумкові (тести, контрольні) чи елементи формувального (самооцінювання, взаємооцінювання).

МОДУЛЬ 1. ОЦІНЮВАННЯ ЯК НАВЧАННЯ

Тема 1.1. Сутність формувального та підсумкового оцінювання.

Поняття оцінювання та оцінки. Характеристика формувального та підсумкового оцінювання, їх мета та функції. Відмінності між оцінюванням навчання та оцінюванням для навчання. Роль оцінювання у відстеженні результатів навчання та освітнього поступу учнів.

Тема 1.2. Роль оцінювання як навчання в освітньому процесі.

Сутність концепції оцінювання як навчання. Формувальне оцінювання як інструмент розвитку навчальної автономії учнів. Зв'язок оцінювання з навчальними цілями та результатами навчання. Використання формувального оцінювання на різних етапах уроку. Приклади трансформації навчальних діяльностей у формат оцінювання як навчання.

Практичні завдання:

Навчальна вправа 1. «Картування уроку: Формувальні маркери» (Проектування етапів уроку)

- Мета: навчитися інтегрувати інструменти формувального оцінювання на різних етапах освітнього процесу.
- Завдання: Оберіть будь-яку тему з вашого предмета. Складіть мікроплан уроку, підбравши до запропонованого етапу уроку конкретну, відому вам техніку формувального оцінювання.

Приклад:

Етап уроку	Діяльність учнів	Техніка формувального оцінювання	Що саме ми цим вимірюємо/коригуємо?
1. Актуалізація	Повторення базових понять	<i>Приклад:</i> <i>«Таблиця ЗХВ»</i> <i>(Знаю-Хочу знайти-Вже дізнався)</i>	Стартовий рівень знань, наявні упередження
2. Вивчення нового матеріалу	Робота з текстом / джерелом	<i>Ваш варіант</i> <i>(напр.,</i> <i>Світлофор,</i>	

		<i>Квиток на вихід, 3-2-1)</i>	
3. Розв'язування вправ та задач	Формування умінь та навичок	<i>Ваш варіант</i>	
4. Рефлексія	Підбиття підсумків	<i>Ваш варіант</i>	
5.			

МОДУЛЬ 2. КАТАЛОГ ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ FORMA

Тема 2.1. Структура та зміст каталогу інструментів формувального оцінювання FormA.

Модель формувального оцінювання. Цикл формувального оцінювання: визначення цілей і критеріїв успіху, виявлення навчальних досягнень, надання зворотного зв'язку, адаптація навчання. Структура опису інструментів формувального оцінювання (мета, матеріали, підготовка, інструкція, варіації застосування). Класифікація інструментів відповідно до елементів моделі.

Тема 2.2. Використання інструментів формувального оцінювання в освітньому процесі.

Добір інструментів формувального оцінювання відповідно до навчальних цілей та етапів уроку. Практичне застосування інструментів для створення навчальних цілей і критеріїв успіху, виявлення навчальних досягнень, організації зворотного зв'язку та адаптації навчання. Поєднання інструментів у межах циклу формувального оцінювання. Планування навчальної діяльності із використанням інструментів FormA.

Формувальне оцінювання як оцінювання для навчання. Порівняння традиційного та формувального оцінювання. Планування оцінювання. Залучення учнів до процесу оцінювання.

Компетентнісний підхід як основа оцінювання. Оцінювання учнів згідно з компетентнісним підходом. Оцінювання учнів з ООП.

Контрольні заходи: виконання практичного завдання з проектування циклу формувального оцінювання із використанням інструментів каталогу FormA.

Практичні завдання:

Навчальна вправа 2. «Сортувальник інструментів за циклом» (Робота з каталогом FormA)

- **Мета:** навчитися класифікувати інструменти каталогу відповідно до 4 етапів циклу формувального оцінювання.

- **Завдання:** Розподіліть запропоновані техніки каталогу FormA за їхньою першочерговою функцією в циклі. Заповніть таблицю, вписавши назву інструмента.

Перелік інструментів: «Дві зірки та мета», «Листи самодіагностики», «Квиток на вихід», «Картки афірмацій», «Вправа 3-2-1», Щоденники рефлексії навчання, «Ікігай для самооцінювання», SMART-аудит, «Метод Фейнмана» тощо.

	Етап циклу формувального оцінювання	Назва інструмента з каталогу FormA
1.	Створення спільних навчальних цілей та критеріїв успіху	
2.	Формувальне оцінювання для виявлення різноманіття навчальних досягнень	
3.	Надання та отримання ефективного зворотного зв'язку	
4.	Використання зворотного зв'язку для адаптації викладання та навчання	

Навчальна вправа 3. «Конструктор Критеріїв Успіху» (Компетентнісний підхід)

Мета: навчитися перетворювати академічні цілі уроку на зрозумілі учням критерії успіху («Я можу...»).

Завдання: Сформулюйте для учнів критерії успіху на основі компетентнісного підходу.

Тема уроку: «Сміття та екологія: сортування відходів» (або оберіть свій предмет).

Навчальна ціль (для вчителя): Формувати екологічну компетентність через уміння розрізняти види пластику та вторинної сировини.

Критерії успіху для учня (Формат «Я знаю / Я можу»):

1. Я знаю, чому... (Дописати)
2. Я можу відрізнити... (Дописати)
3. Я вмю правильно обрати... (Дописати)

Навчальна вправа 4. Конструктор повного циклу формувального оцінювання

Заповніть таблицю, обравши щонайменше 3 різні інструменти з каталогу FormA.

Крок циклу	Діяльність вчителя та учнів	Назва інструмента з каталогу FormA	Практична інструкція застосування (як саме робимо?)
Крок 1: <i>Визначення цілей та критеріїв успіху</i>	Спільне формулювання мети мовою учня. Створення критеріїв оцінювання.	<i>Наприклад: «Встановлення навчальних цілей», «Спільне створення критеріїв успіху» або «Дві зірки та мета»</i>	<i>Вчитель виводить на екран критерії для визначення результату виконання навчального завдання. Учні разом дописують, що означає виконати роботу з досягненням високого результату.</i>
Крок 2: <i>Виявлення навчальних досягнень</i>	Моніторинг розуміння матеріалу під час уроку.	<i>Наприклад: «Сила «поки що»», «Інспативне оцінювання», «Діагностична перевірка базових знань»</i>	
Крок 3: <i>Надання зворотного зв'язку</i>	Організація взаємо-, самооцінювання або коментар вчителя.	<i>Наприклад: «Вправа 3-2-1», «Проведення учнівської виставки», «Разом ми вчимося більше»</i>	
Крок 4: <i>Адаптація навчання</i>	Що робить вчитель, якщо інструменти показали, що 30% класу не зрозуміли тему?	<i>Дія вчителя на основі даних оцінювання</i>	<i>Якщо «Квиток на вихід» показав помилку в діленні, на наступному уроці унівство класу об'єднується у 2 окремі групи: закріплення та поглиблення.</i>

МОДУЛЬ 3. КУЛЬТУРА ОЦІНЮВАННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Тема 3.1. Роль учня в процесі формувального оцінювання

Самооцінювання та взаємооцінювання. Учень як активний суб'єкт оцінювання. Уміння учнів, що забезпечують оцінювання як навчання (постановка запитань, визначення наступних кроків, аналіз помилок, використання зворотного зв'язку). Самооцінювання та взаємооцінювання як інструменти розвитку навчальної автономії. Формування відповідальності учнів за результати навчання.

Тема 3.2. Творення культури оцінювання (формульованого) в закладі освіти.

Поняття культури оцінювання та місце у ній формульованого оцінювання. Роль учнів, педагогів, адміністрації та батьків у формуванні культури оцінювання. Умови впровадження формульованого оцінювання в закладі освіти. Організація взаємодії та підтримки освітнього процесу. Практики спільного обговорення, рефлексії та обміну досвідом. Планування змін у закладі освіти.

Контрольні заходи: виконання практичного завдання з планування залучення учнів до процесу оцінювання; надання відгуку на роботу колеги (взаємооцінювання).

Навчальна вправа 5. «Інклюзивний дизайн інструмента» (Оцінювання учнів з ООП)

Мета: навчитися адаптувати інструменти формульованого оцінювання FormA для дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання: Модифікуйте інструмент «Вправа 3-2-1» (3 факти, 2 зацікавлення, 1 питання) для учня з розладами аутистичного спектра або з порушеннями зору / дислексією (на вибір).

Традиційний варіант: Учень має швидко написати на аркуші 6 речень.

Ваш варіант адаптації (на вибір): (Наприклад: використання візуальних карток-піктограм, аудіозапис відповіді на диктофон, або зменшення обсягу до «1-1-1»). Опишіть вашу модифікацію.

Підсумкові заходи.

Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання каталогу FormA в освітній практиці.

Аналіз результатів навчання та особистого професійного зростання учасників. Рефлексія результатів навчання та власного досвіду застосування формульованого оцінювання. Обговорення викликів і можливостей, виявлених під час курсу. Формування індивідуальних висновків, планів подальшого застосування отриманих знань і набутих умінь, а також оцінювання власного прогресу.

Контрольний захід. Виконання та презентація практичного завдання - розробка розгорнутого плану-конспекту одного уроку (або навчального заняття) із інтегрованими елементами та інструментами формувального оцінювання, критеріями та бланками самооцінювання для учнів. Виконання підсумкового тестування для перевірки рівня засвоєння змісту Програми та сформованості відповідних умінь. Заповнення вихідної анкети-відгуку щодо результативності навчання на курсі та планування подальшого професійного розвитку.

ВАРІАНТ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Тема: «Проектування повного циклу формувального оцінювання на основі каталогу інструментів FormA»

Мета завдання

Продемонструвати вміння підбирати, адаптувати та інтегрувати інструменти каталогу FormA у наскрізний цикл оцінювання (від цілепокладання до модифікації навчання), враховуючи принципи компетентнісного підходу та потреби учнів з особливими освітніми потребами (ООП).

Інструкція для учасника / учасниці

1. Оберіть один конкретний урок (або тему) із вашого предмета.
2. Заповніть технологічну карту проектування циклу формувального оцінювання (*Шаблон додається*).
3. Додайте до карти модифікацію завдань для диференціації навчання та інклюзивного треку (*за потреби*).

Критерії оцінювання практичного завдання

Для успішного зарахування практичного завдання слухач має набрати не менше **8 балів** із 12 можливих.

- **Цілісність циклу (3 бали):** Представлено всі 4 кроки циклу формувального оцінювання. Інструменти логічно пов'язані між собою (дані Кроку 2 використовуються для Кроку 4).
- **Знання каталогу FormA (3 бали):** Інструменти описані згідно зі структурою (мета, інструкція, матеріали), назви та суть відповідають філософії каталогу.
- **Компетентнісний підхід (3 бали):** Критерії успіху вимірюють не просто відтворення знань, а навичку/компетентність. Учень залучений до само- або взаємооцінювання.
- **Інклюзивний та диференційований фокус (3 бали):** Реалістично описано адаптацію інструмента для дитини з ООП, враховано бар'єри в навчанні.

Орієнтовний перелік додаткових практичних завдань

Аналіз і застосування методів та інструментів формуального оцінювання.
Розроблення елементів навчального процесу із використанням підходів формуального оцінювання.

Моделювання педагогічних ситуацій, які описуються процес використання інструментів формуального оцінювання.

Виконання завдань, спрямованих на розвиток умінь надання та використання зворотного зв'язку.

Участь у рефлексивних видах діяльності щодо власного досвіду застосування формуального оцінювання.

Виконання інтерактивних вправ для закріплення розуміння ключових підходів і принципів формуального оцінювання.

Проектування навчальних завдань із урахуванням критеріїв оцінювання та очікуваних результатів навчання.

Аналіз результатів навчальної діяльності та визначення шляхів удосконалення освітнього процесу.

Виконання завдань, спрямованих на розвиток умінь самооцінювання та взаємооцінювання.

Розроблення плану заходів до створення безпечного та підтримувального освітнього середовища.

Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання
До орієнтовного переліку питань для самостійного опрацювання можуть належати:

1. Основні поняття та принципи формуального оцінювання.
2. Підходи до організації оцінювання в освітньому процесі. У чому суть філософії оцінювання, орієнтованої на учня.
3. Роль і значення зворотного зв'язку в навчанні.
4. Особливості залучення учнів до процесу оцінювання.
5. Створення умов для ефективного навчання та розвитку здобувачів освіти.
6. Аналіз результатів навчання та їх використання для вдосконалення освітнього процесу.
7. Як оцінювати учнів 5-9 класів за рекомендаціями МОН.
8. Як оцінювати навчальні досягнення учнів з особливими освітніми потребами.
9. Сучасні інструменти та методи оцінювання (формуального).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020).
2. Наказ МОН № 1093 від 02.08.2024 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти».
3. Наказ МОН № 289 від 01.04.2022 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання (зі змінами, внесеними наказом №1093).
4. Лист МОН № 1/15776-24 від 30.08.2024 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році».
5. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська та зарубіжні літератури). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-movno-literaturnoyi-osvitnoyi-galuzi-ukrayinska-mova-ukrayinska-ta-zarubizna-literaturai.pdf>
6. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання. Наказ МОН від 02.08.2024 №1093.URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1093729-24#Text>
7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024.

Основна література

1. Про окремі питання оцінювання результатів навчання : лист Міністерства освіти і науки України від 14 берез. 2025 р. № 1/4895-25. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/67d44ec61e945882496290%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/67d44ec61e945882496290%20(5).pdf)
2. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серп. 2024 р. № 1093. URL: [Перейти за покликанням](#).
3. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серп. 2024 р. № 1225. URL: [Перейти за покликанням](#) .
4. Путівник онлайн-курсу «НУШ: базова середня освіта». 2023. 91 с. Модуль 4: Оцінювання. URL: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/887%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/887%20(2).pdf).
5. Про затвердження типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лют. 2021 р. № 235 (у редакції наказу МОН України від 09 серп. 2024 р. № 1120). URL: [Перейти за покликанням](#) .
6. Оцінювання, що мотивує: формувальне, підсумкове, самостійне / Освіторія. медіа. URL: [Перейти за покликанням](#) [Перейти за покликанням](#) .
7. Мовно-літературна галузь (іншомовна освіта): Як оцінювати в НУШ? [Перейти за покликанням](#) .
8. Мовно-літературна освітня галузь: як оцінювати в НУШ: методичний

посібник / [Білокінь Наталія, Гнаткович Тетяна, Горошкіна Олена, Демків Оксана, Кисіль Ірина, Котусенко Олена, Кузьменко Наталія, Лінкевич Людмила, Панченков Андрій, Старагіга Ірина, Сітькова Ірина, Скиба Віта, Терещенко Василь, Шевчук Ніна, Шепетна Віта].2025.120 с.

Додаткова література

1. Академічна доброчесність у середній освіті : методичні рекомендації / Ю. Бреус, Ю. Боловацька, О. Заплотинська. Київ, 2021. 105 с. URL: [Перейти за покликанням](#).
2. Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у базовій школі : методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 113 с. URL: [Перейти за покликанням](#).
3. Компетентнісно орієнтований підхід до оцінювання результатів навчання учнів: приклади завдань регіональних моніторингових досліджень : посібник / І. В. Капустін, Т. М. Голтяй, С. С. Євтушенко, О. О. Мілаш; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. 254 с.
4. Контроль освітніх результатів учнів ліцею в умовах інтегрованого навчання : методичний посібник / В. Р. Ільченко, К. Ж. Гуз, Т. М. Засекіна [та ін.]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 150 с. URL: [Перейти за покликанням](#).
5. Методика здійснення внутрішнього контролю та оцінювання якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти : методичні рекомендації / Л. С. Ващенко, С. Г. Головка, А. В. Гривко [та ін.]; за наук. ред. Ю. О. Жука. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. 140 с.
6. Особливості оцінювання в НУШ: нормативно-правові акти. URL: [Перейти за покликанням](#).
7. Оцінювання в 5–9 класах НУШ: відповідаємо на запитання / Міністерство освіти і науки України: вебсайт. URL: [Перейти за покликанням](#).
8. PISA : programme for international student assessment: official website. URL: [Перейти за покликанням](#) .
9. Стратегія розвитку освітніх оцінювань в Україні до 2030 року / Український центр оцінювання якості освіти : вебсайт. URL: [Перейти за покликанням](#).
10. Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти. URL: [Перейти за покликанням](#).
11. Швець Г. П. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / Г. П. Швець - К.: «К.І.С.», 2004. -112 с.